

**Evaluering af arbejdet med den
pædagogiske læreplan i
Sct. Knuds Børnehave
2019-2021**

Arbejdet med den pædagogiske læreplan

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.”

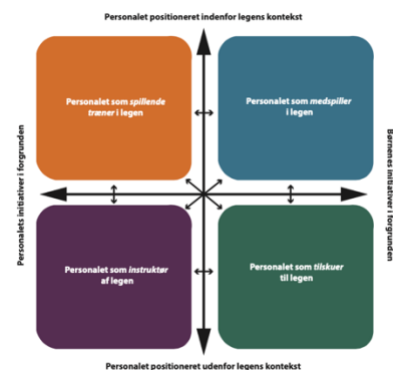
”Med evalueringskultur i dagtilbuddet forstås, at lederen har ansvar for, at det pædagogiske personale og ledelsen løbende forholder sig reflektivt til, hvordan de pædagogiske læringsmiljøer understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke dele af vores pædagogiske læringsmiljø har vi særligt haft fokus på over de sidste 2 år:

1. Børneperspektiv
2. Tid og plads til legen og det pædagogiske personales rolle i legen
3. Projektorienteret struktur:
  - Beredskab
  - Dyr
  - Skoven

Hvordan har vi organiseret vores evalueringskultur?

- * Ved projekter: SMTTE
- * I fb. med pæd. udfordringer i hverdagen: aktionslæringsforløb
- * Børn i udsatte positioner: Handleplaner/SMTTE

Dokumentation:

- * Praksisfortællinger/hverdagsfortællinger
  - * fotos taget af børn og voksne
  - * børneinterview
  - * børnemøder
  - * børnetegninger
-

Hvordan har vi arbejdet med vores lokale skriftlige læreplan?

Vi har siden efteråret 2019 arbejdet fokuseret med vores nye styrkede læreplan. Vi har faciliteret processen via workshop ved:

Workshopsene har været opdelt i følgende emner:

- 1) September 2019
  - Oplæg om **det pædagogiske grundlag** med særligt fokus på **børnesyn** og syn på **leg, læring og dannelse** samt inddragelse af **børneperspektiver** som grundlag for det pædagogiske arbejde med **børnefællesskaber** og udvikling af det **pædagogiske læringsmiljø** hele dagen
  - Refleksionsproces i grupper i forhold til medbragte praksisfortællinger om det gode børneliv fra hverdagslivet i børnehaven og det pædagogiske grundlag
  - Opsamling og refleksionsproces i forhold til det pædagogiske grundlag
- 2) November 2019
  - Oplæg om de 6 læreplanstemaer og de 12 mål for de pædagogiske lærings- og legemiljøer:
    - Alsidig personlig udvikling
    - Social udvikling
    - Kommunikation og sprog
    - Krop, sanser og bevægelse
    - Natur, udeliv og science
    - Kultur, æstetik og fællesskab
  - Refleksionsproces i grupper med udgangspunkt i medbragte foto af situationer, hvor der sker læring ud fra de seks temaer
  - Refleksionsproces i forhold til læreplanstemaer, målene og samspillet mellem dem samt sammenhængen med det pædagogiske grundlag

Pædagogisk grundlag:

leg, læring, børnefællesskaber, dannelse og børneperspektiv, børnesyn, pædagogisk læringsmiljø HELE dagen...

Vi arbejdede med redskab til selvevaluering:

- Fund: Børn som med-skabere

Vi arbejdede med praksisfortællinger: om "det gode børneliv" i Sct. Knuds Børnehave.

- Fund: at vores kerneværdier trækker lange og tydelige strenge ind i det pædagogiske grundlag...

Vi arbejdede med pædagogisk dokumentation:

Læreplanstemaer:

- * Social udvikling
- * Alsidig personlige udvikling
- * Kommunikation og sprog
- * Krop, sanser og bevægelse
- * Natur, udeliv og science
- * Kultur, æstetik og fællesskab

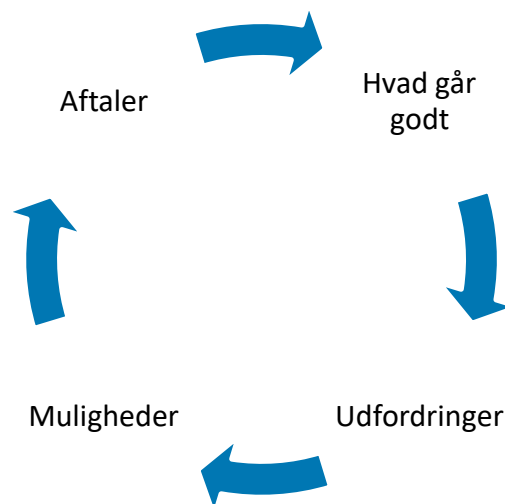
Vi vil bruge masser af foto-dokumentation...

3) November 2020

- Evalueringskultur: Kort inspirationsoplæg og refleksionsproces
- Det fysiske, psykiske og æstetiske læringsmiljø: Kort inspirationsoplæg og refleksionsproces
- Børn i udsatte positioner: Kort inspirationsoplæg og refleksionsproces
- Forældresamarbejde: Kort inspirationsoplæg og refleksionsproces
- Sammenhæng med børnehaveklassen mm.: Refleksionsproces
- Inddragelse af lokalmiljøet: Refleksionsproces

Pædagogisk grundlag (fortsat):

- * Forældresamarbejde
- * Sammenhænge
- * Børn i udsatte positioner
- * Inddragelse af lokalsamfundet
- * Det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø
  - DCUM's børnemiljøvurdering (talende spørgeskema)

Vækstmodellen som evaluerings-model

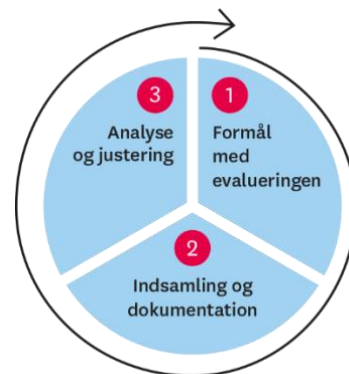
- 4) marts 2021
- Evaluering af første projektperiode (DYR) med særligt fokus på sammenhængen mellem jeres pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse
  - Videreudvikle den projektorienterede måde at arbejde på inkl. sætte retning for kommende projekt
  - Udvikle og beskrive vores evalueringskultur
    - Overordnet evaluering ud fra Vækstmodel med fokus på jeres pædagogiske praksis:
      - GODT: *Hvad er gået godt i vores pædagogiske praksis i denne projektperiode?*
      - UDFORDRINGER: *Hvilke udfordringer har vi oplevet i vores pædagogiske praksis i projektperioden?*
      - MULIGHEDER: *Hvilke muligheder ser vi for at udvikle jeres pædagogiske praksis i næste projektperiode?*
      - AFTALER: *Hvilke aftaler vil vi lave i forhold til næste projektperiode?*

Alle workshops var "krydret" med inspiration til leg både som indledning og afslutning. Vi har på alle personalemøder mellem ovenstående workshops haft de styrkede læreplaner på som det første punkt. Her har vi:

- ❖ Set film fra EMU
- ❖ Debatteret artikler
- ❖ Kommenteret løbende på det skrevne produkt
- ❖ Analyseret praksisfortællinger
- ❖ Analyseret et billede der illustrerer læreplanstemaer
- ❖ Udarbejdet beskrivelser af hvordan vores læringsmiljø, børnesyn, m.m. var bærende faktorer i vores tiltag
- ❖ Justeret tiltag og måden vi organiserer vores projekter til

Evaluering og dokumentation af elementer i det pædagogiske læringsmiljø

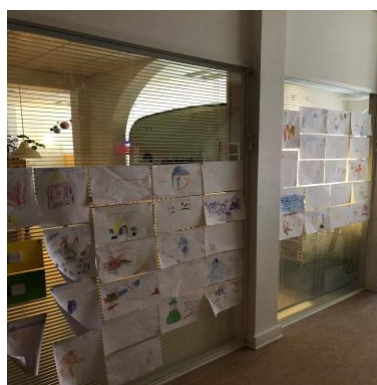

Hvad var formålet med den evaluering, vi gennemførte? Punkt 1 i evalueringscirklen

1. Ventepositioner (på toilettet og v. køleskabene): Vi oplevede ofte konflikter i situationer, hvor børn skulle vente på hinanden, eks. når der hentes madpakker eller en gruppe skal på toilet og lign.
2. Børneperspektiver: Vi var meget optaget af at børnene oplever sig som værdifulde med-skabere af vores lege- og læringsmiljø
3. Lege-positioner: Vi er meget optaget af personalets rolle i legen (se figur side 2)
4. Aldersopdelte grupper: Kan vi i aldersopdelte grupper bedre imødekomme barnets nærmeste udviklings zone?

Hvilken pædagogisk dokumentation har vi indsamlet i arbejdet med den gennemførte evaluering? Punkt 2 i evalueringscirklen

1. Praksisfortællinger
2. Foto
3. Børneinterviews
4. Tegninger

Børnetegninger brugt som forberedelse af nyt projekt (børneperspektiver)

Hvad lærte vi om sammenhængen mellem vores pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse? Punkt 3-1 i evalueringscirklen

Her skriver I **kort** resultaterne af jeres analyse, fx hvordan den indsamlede dokumentation gjorde jer klogere på det, I var blevet nysgerrige på? Hvad var jeres vurdering af det pædagogiske læringsmiljøes betydning for børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse? Dette er første del af trin 3 i

evalueringscirklen. Har I under evalueringen skrevet resultaterne på en planche eller lignende, kan I indsætte et billede.

1. Ventepositioner: Det handler om at vi som personale skal kommunikere så alle grupper ikke ender i samme position samtidig. Og det handler om at udfylde ventetiden med lege, fortælling eller aktivitet
2. Børneperspektiver: Når vi ønsker at tage udgangspunkt i børneperspektivet, skal vi være beviste om hvor når der talt om:
  - Et udefra-perspektiv, hvor vi som fagpersoner har en forståelse af og viden om børns behov.
  - Et tilstræbt indefra-perspektiv, hvor vi som pædagogisk personale forsøger at sætte os ind i, hvad børnene selv ville sige, hvis de fik muligheden.
  - Et indefra-perspektiv, hvor børnene selv udtrykker sig, f.eks. om hvilke aktiviteter og lege de kan lide og kunne ønske sig.

Vi oplever at når vi inddrager børnene er i eks. beslutningsprocesser, udtrykker de at det er de voksne der har bestemt eks. turen, legen, osv. Vi kan sidde med en gruppe børn der taler om at de gerne vil på Voldens Legeplads. Og når pædagogen afslutningsvis siger: *Godt, så tager vi på Voldens Legeplads*, mener de at det hende der har bestemt turen. Så vi skal være MEGET opmærksomme på vores kommunikation og afslutning af en bestemmelses-proces.

3. Lege-positioner: Analysen har givet anledning til en nysgerrighed på om børnene ønsker os med i legen? Om de ser os som ligeværdige legekammerater, og hvordan vi kommer med i legen. Vi skal være meget beviste om hvornår er vi er spillende træner, medspiller, instruktør eller tilskuer.
4. Aldersopdelte grupper: Via DCUM's spørgeundersøgelse ser vi en høj trivsel i vores børnegruppe. Børnene svarer at de alle har venner. At de er glade for at komme i børnehave og at der altid er noget og nogen at lege med.

Vi oplever som personalegruppe at det er let at tilrettelægge et læringsmiljø der imødekommer hele lege- og læringsgruppen.

Hvilke ændringer og/eller justeringer af praksis gav evalueringen anledning til? Punkt 3-2 i evalueringscirklen

Her skriver I **kort**, hvordan I handlede på baggrund af jeres nye indsigter om jeres pædagogiske læringsmiljø. I kan bl.a. skrive, hvorvidt evalueringen gav anledning til at justere jeres pædagogiske praksis, og om den gav anledning til at afprøve konkrete tiltag og justere jeres skriftlige læreplan. I kan også samle op og se på tværs af de udvalgte områder, I har evalueret. Er justeringerne stadig en del af jeres praksis i dag? Har I brugt jeres indsigter i udvalgte evalueringer i andre sammenhænge? Dette er anden del af trin 3 i evalueringscirklen.

1. Ventepositioner: Vi tager kun én lege- og læringsgruppe ud til køleskabet, på toilettet, osv. Vi aftaler med kollegaer hvornår der er plads, så ventetiden er så kort som muligt. I den lille gruppe er det enkelt at sikre en læring i kø-kultur/ventepositioner og lign. Vi sidder eks. Ved et bord og taler om dagen der kommer, læser en kort historie, synger en sang eller lign. Indtil det bliver gruppens tur.
2. Børneperspektiver: Vi skal fortsat være opmærksomme på i vores planlægningsfaser at vi tager børneperspektivet. At vi ikke omformulerer børnenes idéer til noget der ikke var tiltænkt. Vi øver

os via børneinterviews, via børnetegninger, via daglig samtale, osv. Vi er meget opmærksomme på ikke at tolke på børnenes ord eller være styrende i samtalen. Og vi er nysgerrige på hvordan vi får skabt en forståelse i barnet at det er deres perspektiv der er i spil.

3. Lege-positioner: Vi har mange faglige debatter om den legende tilgang. Hvilke roller vi som personale har. Vi øver os i at være aktive medspillere i legen og være ydmyge overfor at børnene ikke altid ønsker os med i legen. Vores oplevelser er at jo yngre børnene er, desto mere er vi velkomne i legen. Og måske kan det tyde på at når børnene nærmer sig skolealderen har de de grundlæggende legeregler på plads. Her har de ikke brug for os på samme måde i udviklingen af legen.
4. Aldersopdelte grupper: Vi er og børnene trives rigtig meget i de aldersopdelte grupper. Vi ser en ro og trivsel i denne struktur der er fantastisk. Vi oplever en børnegruppe der er meget mere selvhjulpne, et større engagement i de planlagte aktiviteter og vi ser en ligeværdighed i legerelationerne.

Ud over at børnene er opdelte i alder, har vi også skabt en struktur hvor lokalerne er mere opdelte. Tidligere var børn i alle lokaler om formiddagen og ude på legepladsen over middag. Når vi var på ture, kom vi hjem til middag. Vi oplevede mere uro, flere konflikter og børn der oftere skiftede lege- og læringsrum, med mindre fordybelse og flere forstyrrelser.

Nu er vi aldrig samlet og vi er meget strukturerede omkring dette. Man kan tale om en dynamisk cirkel, som vi vil søge at beskrive i skemaet nedenfor. Denne struktur betyder at børnene aldrig er samlet på én gang. Det giver en ro med plads og tid til fordybelse i legen – i alle læringsrum. Personalet samarbejder om aktiviteter og pauser, m.m. i deres små teams. Det har medført en meget større fleksibilitet og knap så meget opmærksomhed på tidsplaner og aftaler der ikke er relevante for deres børnegruppe.

Forældrene kommer ind i børnehaven på udvalgte eftermiddage. De afleverer hver morgen deres barn til den samme pædagog ved indgangen til børnehaven (pæd. afd. leder). Dette har også medført en ro.

Personalet kan fordybe sig i legen og nærværet med børnene og bliver ikke "forstyrret" af forældre med informationer og spørgsmål. Børnene er frataget ansvaret ift. hvem de ønsker at blive afleveret til og det har skabt en høj trivsel blandt alle parter. Og det har medført en mere synlig leder.

	6.30-7.30	7.30-8	8-9	9-12	Kl. 12-14.30	Kl. 14.30-15.30	15.30-16.30
Scenen		Mini	Mini		Mini	Mini	
Campingpladsen	Alle	Mellem + Maxi	Mellem	Mellem		Maxi	Alle
Legeplads			Maxi	Mini	Mellem	Mellem	
Tur				Maxi	Maxi		

Inddragelse af forældrebestyrelsen

”Forældrebestyrelsen i kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.”

Vores forældrebestyrelse er en sammensat gruppe af forældre, en pædagog og repræsentanter fra skoleledelsen samt institutionsbestyrelsen. Det medfører en bred debat der bærer præg af et helikopterperspektiv, hvor der ofte gives input til hvad børnene skal gøres klar til – den verden de er en del af og den verden de skal videre ud i efter børnehavelivet. Hvordan vi **gør børnene frustrationsrobuste** og danner dem.

Vores forældrebestyrelse har ageret **sparringspartner** ift. emner vi som personale har været optaget af; bl.a. børneperspektiv, legende tilgang og vores struktur. Vi har ud fra forældres hverdagsfortællinger debatteret vores børnesyn, dannelses- og børneperspektiv, leg og læring, børnefællesskab og værdier i Sct. Knuds Børnehave.

Forældrebestyrelsen har som tæt sparringspartner ageret kritisk part i det færdige produkt (læreplanen) samt evalueringer af vores projektperioder. De giver os idéer til hvordan vi kan involvere lokalområdet samt den samlede forældregruppes ressourcer i en projektperiode. De præsenterer os for fortællinger fra hverdagslivet som familie i Sct. Knuds Børnehave og de giver os idéer til indretning og struktur af dagligdagen.

Vi har mange snakke om **dannelsesbegreber**, om børnefællesskaber, om legens muligheder, om ordentlighed, om omsorg, tro og kærlighed. Igennem disse samtaler kommer vi ind omkring hvordan vi møder det hele barn og hvordan vi understøtter at **barnet ikke bare bliver til noget, men også til nogen**.

For bestyrelsen har det betydet særligt meget og været synligt for dem hvilke **værdier** vi er bærere af.

Vi har haft gode snakke om hvilken dannelse og læring vores børn får brug for, så de kan indgå i **fællesskabet**, når de skal igennem uddannelsessystemet og efterfølgende kommer ud på arbejdsmarkedet.

Vi har debatteret vigtigheden af **samarbejdet** mellem institution og hjemmet, vigtigheden af en rød tråd og god **overgang fra børnehavelivet over i skolen**, men også forældrene imellem, så de sammen kan være med til at sikre en **tryk opvækst** for deres børn i de sammenhænge de er i.

Det fremadrettede arbejde

”En systematisk og udviklende evalueringskultur er central for den løbende udvikling af den pædagogiske praksis, og målet er bedre pædagogiske læringsmiljøer for børnene gennem en systematisk evalueringskultur og en meningsfuld og udviklende feedback til det pædagogiske personale.”

Vi har lavet et planlægnings- og evaluerings-årshjul der ser således ud:

Projektperiode 1:

- December: Planlægning med børn og voksne
- Januar-februar: Projekt
- Marts: Evaluering for børn og voksne

Projektperiode 2:

- April: Planlægning med børn og voksne
- Maj- ½ juni: projekt
- Juni: evaluering med børn og voksne

Juli: Sommer...

Projektperiode 2

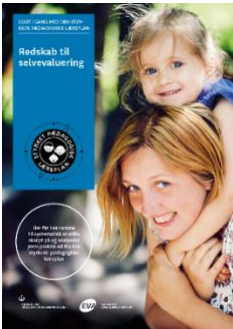
- August: Planlægning med børn og voksne
  - September og oktober: Projekt
  - November: Evaluering med børn og voksne
-

ANDET:

Vi har fortsat fokus på en udviklende evalueringskultur. Vi vil op til 3 personalemøder i efteråret 2021 lytte til 3 podcast via emu's Børnehøjde, en faglig podcast om pædagogik og læreplan – Tema 2, Evalueringskultur:

1. Evalueringskultur med mål og mening
2. Evalueringskultur som samarbejdskultur
3. Evalueringskultur med børneperspektiver

Vi skal have en debat og nogle aftaler så vi alle får ejerskab til evalueringskulturen.

Redskab til selvevaluering er en ramme til systematisk at analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan.

Podcastserien Børnehøjde er en faglig podcast om pædagogik og læreplan. Andet tema i serien sætter i tre afsnit fokus på evalueringskultur. Til temaet findes et dialogkort med spørgsmål til refleksion.

Alle materialer kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

**BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET**

**Evaluering af arbejdet med den
pædagogiske læreplan**

© 2020
Danmarks Evalueringsinstitut og
Børne- og Undervisningsministeriet

Citat med kildeangivelse er tilladt

Design: BGRAPHIC